

děje vylíčeného v knihovním návrhu a na základě tří listin, totiž smlouvy ze dne 20. srpna 1929, dodatku ze dne 28. srpna 1929 a opisu účtu ze dne 12. července 1929, správně 1930. Podle jasného znění § 26 knih. zák. mohou býti vklady a záznamy povoleny jen podle listin, které jsou vyhotoveny ve formě předepsané pro jejich platnost. Podle § 87 knih. zák. jest listiny, podle nichž se má státi zápis, přiložiti k prvopisu; výjimka je stanovena v § 88 knih. zák., podle něhož, nemůže-li býti prvopis hned předložen, poněvadž je u jiného úřadu, má to v žádosti býti uvedeno a ověřený opis připojen. Navrhovatel přiložil ke knihovnímu návrhu jen jednoduchý opis účtu ze dne 12. července 1930 a ani netvrdí, že originál jest u jiného úřadu. Nadto jde o listinu nikým nepodepsanou a knihovní soud vzhledem k §§ 26, 27, 35, 36 a 88 knihov. zák. není oprávněn dohadovati se, že tu chybí podpis navrhovatelů. Ale i kdyby byla listina navrhovatelem podepsána, nestačila by podle § 36 knihovního zákona a § 292 c. ř. s. k formálnímu osvědčení, že navrhovateli přísluší proti Růženě J. pohledávka právě ve výši 118.566·26 Kč s 10% úroky ode dne 12. července 1930. Účtem oním jest osvědčen jen jednostranný projev navrhovatelův, v jaké výši si osobuje pohledávku proti odpůrkyni, a nic více. Ostatními dvěma přiloženými listinami není pak výše pohledávky vůbec osvědčena. Podotýká se, že zástavní právo smí podle § 14, odst. 1. knih. zák. býti zapsáno jen za peněžitou částku číselně ustanovenou a proto i k záznamu zástavního práva jest třeba, aby výše pohledávky byla prokázána listinami, odpovídajícími předpisům knih. zákona. Nestačí proto ani vylíčení děje v knihovním návrhu, poněvadž i to jest jednostranný projev navrhovatelův.

Bylo proto dovolacímú rekursu vyhověti tak, jak se stalo, aniž bylo třeba se obíratí otázkou, zda jest po rozumu § 36 knih. zák. do datečně osvědčen též právní důvod k zástavnímu právu.

Návrhu stěžovatelky na prisouzení útrat nemohlo býti vyhověno, ježto v knihovních věcech neplatí předpisy § 41 a násl. c. ř. s.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 8. září 1931 R II 235/31.

Karel Jelínek.

Ku přičítání útoku na čest jiné osoby s hlediska § 497 tr. zák. odpovědnému redaktoru periodického časopisu, nestačí zanedbání povinné péče. § 497 tr. zák. předpokládá také přímý úmysl hanobiti napadenou osobu. Jest nepřípustno cestou obhajoby rozšiřovati odpovědnost redaktora za obsah tiskopisu z důvodu nedbalosti na rozsah § 6 tisk. novely. Není úkolem soudu a jest naopak trestním zákonem zakázáno vyplňovati mezery trestního zákona.

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací, dne 16. května 1931, po neveřejném líčení o zmatečnící stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona do rozsudku okresního soudu trestního v P. ze dne 7. března 1930 č. j. T II 3004/29-7, a do rozsudku krajského

soudu trestního v P. jako soudu odvolacího ze dne 10. října 1930 č. j. To III 663/30-4 — takto právem:

Rozsudkem okresního soudu trestního v P. ze dne 27. března 1930, č. j. T II 3004/29-7, jímž byl J. K. uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti cti dle § 497 tr. z. a rozsudkem krajského soudu trestního v P. jako soudu odvolacího pro přestupky ze dne 10. října 1930 č. j. To III 663/30-4, pokud bylo jím odvolání obžalovaného ohledně výroku o vině zamítnuto a rozsudek I. stolice v tomto výroku potvrzen, porušen byl zákon v ustanovení § 497 a § 7 (239) tr. z.; uvedené rozsudky se v celém rozsahu zrušují a zrušují se v důsledku toho též další soudní úkony k rozsudkům těm se vztahující, najmě usnesení okresního soudu trestního v P. ze dne 13. prosince 1930 č. j. T II 3004/29-26, okresnímu soudu trestnímu v P. se ukládá, by znova jednal a rozhodl o obžalobě soukromého žalobce M. K. podané u jmenovaného soudu dne 2. listopadu 1929 pod č. j. T II 3004/29 na redaktora J. K. pro přestupek proti bezpečnosti cti dle § 497 tr. z.

D ů v o d y: Rozsudkem okresního soudu trestního v P. ze dne 27. března 1930 č. j. T II 3004/29-7 byl redaktor J. K. uznán vinným, že v čísle 231 periodického tiskopisu P. I. ze dne 3. října 1929 činil soukromému žalobci M. K. v úmyslu, aby jej pohanil, výčitku, že byl asi měsíc na Pankráci ve vyšetřovací vazbě, čímž spáchal přestupek uvedený v § 497 tr. z., a odsouzen dle § 497 tr. z. za použití §§ 261, 266 tr. z. k trestu na penězích 150 Kč, v případě nedobytnosti do vězení v trvání 3 dnů a dle § 390 tr. z. k náhradě nákladů právního zastoupení soukromého žalobce částkou 300 Kč, výkon trestu odložen na zkušební dobu jednoho roku dle §§ 1 a 3 zákona o podmíněném odsouzení. V důvodech se praví, že se obžalovaný sice hájí tím, že článek s uvedenou výčitkou ani nenapsal, ani nečetl, ani do tisku nedal, že však dle názoru soudu jest (jako odpovědný redaktor za souzené výroky, přesněji projevy) trestně odpovědný, protože bylo jeho povinností dbáti toho, by souzené projevy zakládající skutkovou podstatu přestupku § 497 tr. z. nebyly v jmenovaném časopise uveřejněny, nehledě k tomu, že platí — an obžalovaný neudal, kdo mu dal pro dotčený článek informaci, a nevedl žádných důkazů — domněnka, že je sám pisatelem článku, pročež ho uznal soud vinným.« Do rozsudku podali včas odvolání soukromý žalobce proti výrokům o trestu a podmíněném jeho odkladu, obžalovaný proti výroku o vině. K poukazu odvolacího soudu byli soudem první stolice o obhajobě obžalovaného slyšení svědci H. V., R. V. a V. L. při veřejném přelíčení, konaném u odvolacího soudu, čteny zápisy sepsané o těchto výsledcích. Rozsudkem pak ze dne 10. října 1930 č. j. To III 663/30-4 zamítl krajský soud trestní v P. jako soud odvolací odvolání obžalovaného, potvrdil rozsudek I. stolice a zamítl i odvolání soukromého žalobce s tou změnou (rozsudku první stolice), že uložil obžalovanému dle § 4 zákona o podmíněném odsouzení, aby dal soukromému žalobci zadostiučinění tím způsobem, že ho ve 14denní lhůtě požádá doporučeným dopisem o pro-

minutí; konečně byla obžalovanému dle § 390 tr. z. též uložena náhrada nákladů odvolacího řízení, zejména dle § 393 tr. ř. náhrada útrat právního zastoupení v odvolacím řízení a odvolacího spisu soukromému žalobci. V důvodech rozsudku odvolacího soudu jest uvedeno, že i soud odvolací shledává v souzené části dotčeného článku danou skutkovou podstatu přestupku dle § 497 tr. z., že se obžalovaný hájí tím, že článku nepsal, nečetl a do tisku nedal, a že vývodní svědci mluví ve prospěch této obhajoby udávající, že by si byli všimli rukopisu obžalovaného, který z technických důvodů nemůže čísti všechny lokálky; že však odvolací soud obhajobě v t o m t o s m ě r u nevěří, neníť prý myslitelné, že by odpovědný redaktor nechal nepovšimnutým a nečetl článek uveřejněný v listu samostatně a nezařazený do části lokální; že odvolací soud jest toho přesvědčení, že obžalovaný četl dotčený článek a byl si při tom vědom, že pisatel článku měl úmysl potupiti soukromého žalobce výčitkou skončeného soudního vyšetřování. Uvažující pak o tom, zda obžalovaný i v tomto případě za obsah článku trestně odpovídá, praví rozhodovací důvody druhé stolice dále, že jest dle § 7 tr. z., byl-li obsahem tiskopisu spáchán zločin, vinen tímto zločinem při periodických tiskopisech i odpovědný redaktor, že ustanovení to vztahuje se dle § 239 tr. z. i na přečiny a přestupky, že z těchto dvou ustanovení má soud odvolací za to, že odpovědný redaktor — i když se nepodaří důkaz, že článek psal anebo četl — přece za obsah jeho trestně odpovídá; vždyť by se prý v opačném případě staly veškeré přestupky proti bezpečnosti cti, pokud nepodléhají tiskové novele z r. 1924, vůbec beztrestnými popíráním odpovědného redaktora, že je psal, četl neb do tisku dal, a uražené osoby nemohly by se vůbec dovolávat práva. Trest dosud vykonán nebyl; naopak bylo usnesením okresního soudu trestního v P. po veřejném sezení konaném 13. prosince 1930 ze dne 13. prosince 1930 č. j. T II 3004/29-26, jednak vysloveno, že obžalovaný dal soukromému žalobci zadostiučinění uložené mu soudem odvolacím a že proto zůstane podmíněný odklad trestu v platnosti, jednak návrh soukromého žalobce na přisouzení útrat právního zastoupení při onom veřejném sezení zamítnut; usnesení to stranám dosud doručeno nebylo.

Uvedenými rozsudky soudů obou stolic byl porušen zákon.

Ponechává-li se v rozsudku okresního soudu stranou jeho další, ostatně jen podpůrný poukaz na uvedenou v něm domněnku, již naprosto nelze uvést v soulad se zásadami vyslovenými v § 258 tr. z., jest kladný výrok okresního soudu o vině obžalovaného zřejmě výronem názoru, že ku přičítání útoku na čest jiné osoby s hlediska § 497 tr. z. odpovědnému redaktoru periodického časopisu, v němž útok uveřejněn, stačí nedbalost redaktorova čili zanedbání povinné péče, při jejímž osvědčení redaktorem nebyl by závadný útok pojat do tiskopisu. Názor ten jest v příkrém rozporu s ustanovením § 497 tr. z., jež předpokládá pro skutkovou podstatu přestupku tam vymezeného vedle činnosti tam uvedené také přímý úmysl pachatele

hanobiti napadenou osobu a jest jím cestou obdoby v tomto směru dle čl. IV. uvozovacího zákona k tr. z. naprosto nepřipustně rozšiřována odpovědnost redaktora za obsah tiskopisu z důvodů nedbalosti nad rozsah, ve kterém jest stanovena čl. III., odst. č. 1. zákona ze dne 15. října 1868 č. 142 ř. z. (srovnej i § 6 tiskové novely z 30. května 1924, č. 124 Sb. z. a n.). Právní omyl, jenž byl takto pramenem odsuzujícího rozsudku první stolice, nebyl napraven ani rozsudkem odvolacího soudu, ač se toho na něm domáhalo odvolání obžalovaného, naopak přešel i do důvodu rozsudku druhé stolice a byl tam dokonce vystupňován tím, že se nepředpokládalo ani zanedbání péče, již jest odpovědný redaktor povinen za účelem, aby obsah tiskopisu jím redigovaného byl s hlediska trestního nezavadným. Poukaz odvolacího soudu, že by se při opačném názoru vyskytla mezera v zákonných ustanoveních o trestnosti útoků na právní statek cti (rozuměj spáchaných tiskopisy), jest naprosto lichý; neníť úkolem soudů a jest jím naopak čl. IV. uv. zák. k tr. z. přímo zakázáno vyplniti mezery trestního zákona zejména, jde-li o mezeru chtěnou, jak tomu ve směru touto věcí dotčené; tresce-li čl. III., odst. č. 1 zákona č. 142 ř. z. 1868 zanedbání povinné péče redaktorem jen tehdy, když obsah tiskopisů zakládá skutkovou podstatu zločinu nebo přečinu, je zřejmé, že toto omezení odpovědnosti redaktora za pouhou nedbalost stalo se zákonodárcem úmyslně z úvahy, že poruchy právního řádu nastavší obsahem tiskopisu, který zakládá skutkovou podstatu toliko přestupku, nejsou tak vážné, že by vyžadovaly trestní represe proti osobě zodpovědné za obsah tiskopisu též při pouhé nedbalosti její. Důsledkem této mezery jest v případech, ve kterých nepřichází v úvahu povšechná výjimka čl. III. zákona č. 142 ř. z. 1868, po případě zvláštní výjimka k § 6 zákona č. 124 Sb. z. a n. z r. 1924, tudíž obzvláště i jde-li v obsahu periodického tiskopisu o přestupek § 497 tr. z., stanoviti předpoklady odpovědnosti a trestnosti odpovědného redaktora ne jinak, než když jde o odpovědnost a trestnost osob, jimž dává se za vinu spáchání dotčeného trestního činu jiným způsobem než tiskopisem. Jestli v příčině trestného činu spáchaného tiskopisem užití toho, co jest nařízeno v zákonech trestních a zejména jest dle těchto zákonů uvažovati o trestnosti osob, kdož spolupůsobily při tisku nebo rozšiřování tiskopisu (odst. 1. a 2. § 28 zákona o tisku, srovnej i čl. II. uv. zákona k tr. z.). A dle zvláštního předpisu § 7 tr. z., jehož jest dle § 239 tr. z. použití též na přečiny a přestupky, jsou — rozuměj s výjimkou shora uvedenou — zločinem (přečinem anebo přestupkem) spáchaným obsahem tiskopisu vinny veškeré osoby spolupůsobivší při tisku nebo při rozšiřování trestného tiskopisu, zejména i odpovědný redaktor jen tehdy, lze-li na ně vztahovati všeobecná ustanovení §§ 1, 5, 6, 8, 9, 10, 11 tr. z. Ponechávaje tuto poslední větu § 7 naprosto nepovšimnutou, dává i rozsudek odvolacího soudu ustanovení § 7 (239) tr. z. výklad touto větou naprosto vyloučený a proto zřejmě nesprávný, že odpovědný redaktor odpovídá —

rozuměj ve směru § 497 tr. z. dotčeném — trestně za obsah tiskopisu, třebaže není zjištěno, že článkem zakládající přestupek § 497 tr. z. psal nebo četl, třebaže tedy dlužno předpokládati, že se dostal článek do tiskopisu bez přičinění, ba bez vědomí redaktorova.

Arciř uvažuje rozsudek odvolacího soudu o obhajobě obžalovaného, že článek nepsal a nečetl, i po stránce skutkové a bere ponechávaje nevyvrácenou další obhajobu, že nedal článek do tisku — za prokázáno, že obžalovaný četl článek a uvědomil si úmysl pisatele (původce) článku potupiti soukromého žalobce výčitkou skončeného soudního vyšetřování. Leč tím je zjištěn jen pramen a skutečnost vědomí obžalovaného o tom, že došel pro tiskopis článek, o který jde, a vědomí jeho o protiprávním smyslu a směru (účelu) článku.

Není však rozsudkem odvolacího soudu vyvrácena obhajoba obžalovaného, že článek do tisku nedal, a není jím zjištěno, že obžalovaný nařídil, aby byl článek, o který jde, pojat do tiskopisu jím redigovaného, nebo předsevzal jiný (positivní) čin, který by bylo podřaditi pod pojem přímého pachatelství (nebo spoluviny) na vyčítání skončeného soudního vyšetřování. Pro tento nedostatek skutkových zjištění po stránce objektivní přesněji po stránce otázky, zda obžalovaný spolupůsobil při (k) tisku závadného tiskopisu, pokud byl v něm uveřejněn souzený článek, zůstává přes zjištění, že obžalovaný článek četl a protiprávní smysl a účel si uvědomil, základem odsuzujícího rozsudku odvolacího soudu výklad § 7 (§ 239) tr. z., jehož nesprávnost nahoře dokázána.

Bylo proto podle §§ 33, 292 a 497 tr. ř. o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona uznati právem, jak se stalo.

R o z s u d e k n e j v y š š í h o s o u d u z e d n e 16. k v ě t n a 1931 č. j. Z m I 216/31-3. Dr. S.

Telegrafy: Propadnutí radiotelefonního zařízení ve smyslu § 24, odst. (5) zák. čís. 9/1924 nelze vysloviti, nemá-li je již ten, kdo je bez povolení přechovával, ana ho nabyla před zahájením trestního řízení bezelstně třetí osoba, již bylo dáno povolení k přechovávání tohoto radiotelefonního zařízení.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po veřejném líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v N. J. ze dne 4. dubna 1930, pokud jím byli J. M. a V. K. uznáni vinnými přečinem podle § 24 zákona ze dne 20. prosince 1923 čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, aniž bylo uznáno na propadnutí radiopřístroje přechovávaného bez povolení obžalovanými.

D ů v o d y: Napadeným rozsudkem byli obžalovaní J. M. a V. K. uznáni vinnými přečinem podle § 24 zákona ze 20. prosince 1923